

Д О К Л А Д

за проведената анкета-сондаж
сред граждани на Стара Загора,
Казанлък, Чирпан и работещи в
Мини "Марица-изток" - Раднево за
обществените нагласи в Старозагорска
област по основната тема "Има ли
корупция и какви са нейните размери?"

Във връзка с реализирането на проекта "Публичен и медиен мониторинг на администрациите в три региона на страната Бургас, Стара Загора и София, за реализиране на граждански контрол, за прилагането на местно ниво на националната стратегия за противодействие на корупцията 2006-2008 година" по програма ФАР с ръководител Ренета Николова - председател на УС на КЖСК - София, координатор за Старозагорска област Любчо Иванов - председател КЖСК Стара Загора и асоциирани партньори Областния управител на Старозагорска област Мария Нейкова и кмета на Стара Загора д-р Евгений Желев с участието на кмета на Казанлък инж. Стефан Дамянов, на Чирпан Васил Донеv и на изп. директор на Мини "Марица-изток" ЕАД инж. Иван Марков бе организирано провеждането на анкета на тема "Има ли корупция и какви са нейните размери?"

Анкетата-сондаж се проведе сред граждани в Стара Загора, Казанлък, Чирпан и работници в Мини "Марица-изток" ЕАД -Раднево. Да участват в анкетата бяха поканени 400 граждани от тези населени места. Повечето от тях непожелаха да попълнят анонимната анкета и да я предадат веднага. За целта, в трите общини и мините на достъпни места бяха поставени кутии, където поканените да участват в анкетата трябваше да ги върнат попълнени.

Освен анкетната карта беше разпространено и обръщение към гражданите в тези населени места, в което се канеха да участват заедно с клуб "Журналисти срещу корупцията" в Стара Загора в проекта като подадат сигнали за проява на корупция в Старазогарска област и направят предложения за усъвършенстване на работата в различните институции и администрации за повече прозрачност и ачество. За целта, за приемането на анкетните карти и сигналите за корупция бяха посочени адреси за изпращане по пощата, за пускане на ръка, четири телефонни номера за предаването им по телефон и три електронни адреса за предаването им по електронен път.

Цялата тази организация мина под призива "Да го направим заедно!" и с девиза "Просто кажи: Не!".

След окончателното събиране на анкетните карти се оказа, че от 400 раздадени, обратно се върнаха за обработка 180, или 45 %. С това се наложи и първия извод, че хората в региона предпочитат да говорят за корупцията като явление, но когато трябва да го направят писмено, дори и в анонимна анкета като нашата, не го правят с желание. Или предпочитат въобще да не го правят.

На първия въпрос в анкетата "Случвало ли ви се, чиновник да поиска (незаконно) средства за определена услуга 43 отговора или 24% са положителни, а 75% от запитаните или 135 отговора са отрицателни. (Сборът между отговорилите с "да" и "не" и по-нататък в анкетата невинаги отговаря на общия брой на обработените анкети - 180. Причина за това е фактът, че не на всички въпроси има посочени отговори.)

На втория въпрос в анкетата: "Забелязвали ли сте безпричинно закъснение в извършване на поискана от Вас услуга като подкана "за незаконно доплащане" за нея от Ваша страна?" положително са отговорили 49 от анкетираните, или 27% от тях. А отрицателни отговори на този въпрос са дали 73% от запитаните или 131 човека.

На третия въпрос: "Готов ли сте да платите на ръка, за да получите по-бързо даден документ?" положително са отговорили 58 човека или 27% от анкетираните. 119 човека или 66% от запитаните са отговорили отрицателно.

На четвъртия въпрос: "Бихте ли се възползвали от документ с невярно съдържание и каква сума смятате, че ще Ви поискат, за да го имате?" 15 или 8% от запитаните са отговорили, че биха се възползвали, като очакваната сума биха им поискали, варира различно като достига до 2000 лева. 159 или 88% анкетираните са категорични, че не биха се възползвали от документ с невярно съдържание.

От отговорите на петия въпрос: "В кои институции /съсловия корупцията е най-голяма?" се очерта следната

структура на обществените нагласи за институционалните проблеми с корумпираността в Старозагорска област. В "Посочете институцията на първо място по корумпираност" в съзнанието на анкетираните се "конкурират" съдът с 44 гласа (24,5%), митниците с 38 гласа (21%) и болниците с 31 гласа (17%). Според нагласите на запитаните полицията посочена от 12% и прокуратурата от 9,9% от тях.

В позицията на "второ" място "начело" по корумпираност в съзнанието на анкетираните стоят болниците с 36 гласа (20%), следвани от полицията с 33 гласа (18.3%), прокуратурата с 22 гласа (12.2%). Следствието и съда са с по 10.6%.

"Посочете корумпирани институции на трето място" нагласите на анкетираните са, че тук водят болниците с 28 гласа (15.6%), следва ги полицията с 26 гласа (14.4%) и университетите и митниците с по 19 гласа (10.6%).

За най-заразени съсловия с проблема на корупцията в позицията на първо място са посочени съдиите с 36 гласа (20%) от анкетираните. Втори зад тях в съзнанието на питаните с 35 гласа (19.4%) битуват лекарите, следват ги митничарите с 33 гласа (18.3%). А позицията "втори" по корумпираност съсловия водят лекарите с 39 гласа (21.7%), следвани от полицаите с 27 гласа (15%) и прокурорите с 21 гласа (11.7%). В позицията "трето" място за корумпираните съсловия анкетираните посочват начело лекарите с 28 гласа (15.6%), следвани от полицаите с 26 гласа (14.4%) и университетските преподаватели с 25 гласа (13.9%). Тук след тях се нареждат митничарите с 18 гласа

(10%) и за първи път в класирането се намесват и общинските служители с 12 гласа (6.7%).

Като допълнение към това разпределение на корумпираност сондираното мнение на тези 180 човека от региона медиите в класирането на първо място не получават точки, за второ получават 1 глас и 4 гласа за трето. Това се повтаря огледално и при нагласата на тези хора за журналистическото съсловие.

В този дух - позицията за първо място в съзнанието на анкетиранияте общините са отбелязани от 5-ма, а общински служители от 1. Следствието от трима, а следователите от 4-ма. Не е подмината и Областната управа, и областните служители, посочени от 1 човек. При направеното класиране за "второ" място "актива" на общините и общинските служители нараства на 5 гласа, а на Областната управа на 3, а на областните служители на 1 глас. В позицията за трето място общините и общинските служители вече имат по 12 гласа, областната управа и следователите й съответно 10 и 6 гласа.

Ако по-горе посочихме резултатите от анкетите за университетите и университетските преподаватели, в позицията на третото място можем да допълним, че те имат актив още за първото и второто място от 10 гласа.

Пред училищата и учителите по забележимо са получили гласове за корумпираност следствието и следователите. Ако за първо място те са получили 3 и 4 гласа, второ място тези гласове са нараснали 19 и 6 гласа, за трето място "актива" им е паднал съответно на 4 и 1 гласа.

Посочените данни, според нас, могат да се приемат само като факт за обществените нагласи в съзнанието на хората от Старозагорския край, но няма основание да се приемат за реално състояние на нещата, нито институционално, нито за съсловията. И основание за това твърдение ни дават следващата точка в обработените анкетни карти

- т.6 "Ако сте се сблъскали с корупция, опишете накратко какъв е случая?"

Практически опит да отговорят с някаква конкретност на този въпрос са направили само 10 човека(5,6%) от 180 анкетиращи. Липсват доказателства и ярки конкретни примери с конкретни имена. Ето как общо и не съвсем конкретно и ясно изглеждат повечето от тези отговори:

- "Корупцията е във всички сфери на нашия живот - възмугена съм от наглостта и безочията на хората заемащи определени ръководни постове в държавата"
- "Под предлог допуснатата грешка в документ дълго бавиха разрешително. Накрая стана ясно, че трябва да се плати"
- "В болница - намек за отблагодаряване за операция"
- "Икали са ми пари за "командировъчни" за Акт 16. Без писмен отказ се бави виза за проектиране, за да възложи проекта на главния архитект. Извършват се надзорни дейности от зам.-кмета по сторителството"
- "При животоспасяваща операция ми бе поискана благодарност от екипа по 100 лв. на човек. Но ние за благодарност им взехме кола, кафе и бонбони, при което не останаха много доволни"
- "Аз лично - не съм. Зная със сигурност за"

намеренията на мой познат да закупи общински държавен имот и са му поискани 30 000 лв. подкуп."

- "В университета, който учих, ни караха да си купуваме скъпи учебници като условие за явяване на изпит"

- "Взеха пари за изпит на сина ми в Тракийския университет"

- "Поискаха на ръка пари за операция, която последствие се оказа, че не е необходима, при посещение при втори специалист. Извършването на операцията, само за да се вземат парите, би било фатално за мен."

Не така е обаче е с десетия човек от тази група, отговорил съвсем конкретно: - "В Окръжна болница "Стоян Киркович" - Стара Загора д-р Попов (Веселин) два пъти е искал и е получавал от нас по триста лв. за операция на наш близък. От чакащите на опашката за даването на парите разбрахме, че исканата от нас сума е по-малка от сумите искани от близките на други пациенти."

За това как виждат анкетираните изхода от положението, битуващо по проблема в тяхното съзнание се съдържа в някои от отговорите им на последния въпрос в анкетната карта - т.7

"Какво според Вас трябва да се промени, за да се ограничи корупцията в поносими граници?". Ето така изглеждат някои от отговорите без редакция:

- "1. Да се подобри заплащането в съответните сфери. 2. Да се увеличат възможностите за даване на сигнали за корупция от гражданите и при получаването на такива сигнали да се извършва продължително вътрешно наблюдение на съответния служител, за да не се окаже, че

"няма достатъчно доказателства" по случая, началникът да оправдава подчинения си, и в крайна сметка хората да бъдат обезсърчени да подават сигнали за корупция.

- "Непоносимост към тази проява"

- "Прозрачност, мотивация на човешкия ресурс промяна в съзнанието на нас самите"

- "Да се правят по-често такива сондажи и да не се чакат доказателствата за посочените от обществото корумпирани държавни служители, за да бъдат отстранени от заеманата длъжност"

- "Всеки служител да работи прецизно, честно като специалист, за което е учил испечелил конкурс. Без корупция!"

- "Всеки трябва да получава заплата, която да му позволява покриване на битовите и семейни нужди. Заплатите да бъдат увеличени сега, а не да се увеличава първо тока, водата и хранителните стоки. И увеличението да се дава навреме, а не със задна дата. И може би тогава всеки ще живее нормално и когато погледнем към другите европейски страни да кажем "Ние ги стигнахме!"

- "Трябва да се промени мисленето на хората"

- "1. Да се подобри действието на съдебната система и се издават ефективни присъди. 2. Да се вдигнат заплатите на служителите в съответните институции. 3. Да се увеличат рекламните кампании за сигнали за корупция, но нека да не искат от подаващите сигнали да се идентифицират, а да проверяват подадените данни.

- "Европейски заплати и драконовски наказания"

- "Определяне с нормативен акт на сумите, които следва да се заплащат от гражданите и получаването им съответните институции само в

касите на организациите и учреденията.
Контрол - ежемесечен, лично от ръководителя на организацията - колко и какви документи са издадени, каква сума е следвало да постъпи, каква сума е постъпила и защо не са внесени останалите парични средства. Кое длъжностно лице е издало документ на гражданин за извършена услуга, без към екземпляра, който остава в организацията да е приложен документ за заплатена такса. Попълване ежегодно декларация за имотно състояние на всички служители в държавната и общинска администрация, болници, медицински центрове, управителни и контролни органи на търговски дружества и др. и съпоставно с получените доходи по данъчни декларации и получени трудови възнаграждения - лично и от членовете на семейството."

Приключвайки доклада по представянето на проведената анкета-сондаж на обществените нагласи в Старозагорска област по проблемите на корупцията в институциите и съсловията, можем да обобщим, че в съзнанието на хората твърдо стои мнението, че в държавните и в общинските институции в региона в различна степен съществува корупция. Същевременно, неподкрепено с достатъчно или с почти никакви доказателства, този сондаж представлява само картината на възнателната нагласа в анкетиранията по проблема. Но не трябва да се подценява съобщеното, особено за здравната ни система.

Въпреки известната наивност в изхода, който виждат те за граничаването на корупцията в "поносими граници" се налага виждането им за ясни правила и прозрачност в дейността на институциите, по-високо заплащане и мотивация за съсловията, повишаването на вътрешния

ведомствен контрол и увеличаването на възможностите за предоставяне от гражданите на сигнали за корупция.

27.09.2007 г.   КООРДИНАТОР:
СТАРА ЗАГОРА   /Л. ИВАНОВ/